

MODULUL 4.3

BAZELE UTILIZĂRII APLICAȚIILOR DE CALCUL TABELAR; APLICAȚIA CALC DIN OPENOFFICE.

CUPRINS

4.8. Diagrame	3
4.8.1. Realizarea unei diagrame	3
4.8.2. Editarea diagramei	5
4.9. Vizualizarea și formatarea documentului	7
4.9.1. Modurile de vizualizare a documentului	7
4.9.2. Opțiuni de vizualizare	9
4.9.3. Formatarea documentului	9
4.10. Tipărirea	16
4.10.1. Stabilirea zonei de imprimare	16
4.10.2. Stabilirea opțiunilor de tipărire	16

4.8. Diagrame

4.8.1. Realizarea unei diagrame

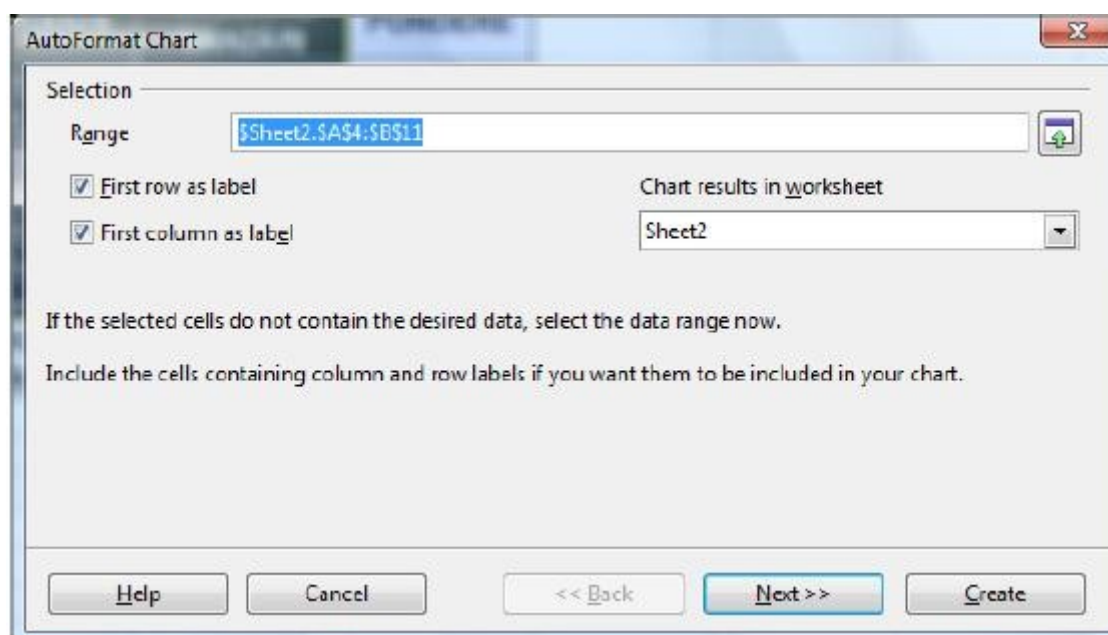
Diagrama este definită ca reprezentarea grafică a datelor de tip numeric dintr-un tabel.

Pentru realizarea unei diagrame se selectează acele blocuri de celule din tabel care vor fi reprezentate grafic (inclusiv celulele corespunzătoare din capul de tabel și eventualele celule cu text explicativ), apoi **Insert** → **Chart** și se parcurg cei patru pași ai casetei de dialog **AutoFormat Chart**.

Construirea unei diagrame se poate începe și utilizând butonul **Insert Chart** din bara de instrumente **Standard**, cu selectarea sau nu în prealabil a datelor sursă, și dând apoi clic într-o celulă din foaia de calcul.

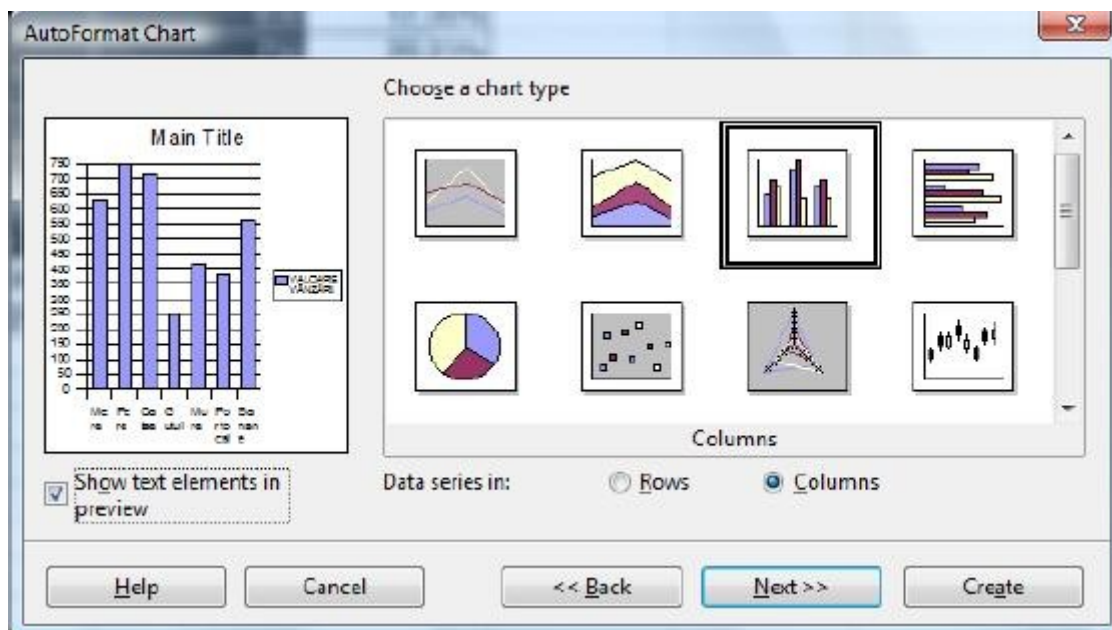
Pasul 1 permite stabilirea următoarelor aspecte:

- Caseta **Range** - conține datele sursă ale diagramei; acestea pot fi verificate sau, dacă este cazul, modificate.
- Caseta **Chart results in worksheet** - permite stabilirea amplasării diagramei ca obiect într-una din foile de calcul ale documentului sau pe o foaie nouă, ce se va poziționa ca ultima foaie a documentului.
- Opțiunile **First row as label** și **First column as label** se bifează dacă în selectarea datelor sursă s-au inclus celule cu text explicativ (antetul de rând, respectiv o coloană cu informații de tip text), astfel încât acestea să fie tratate ca etichete.

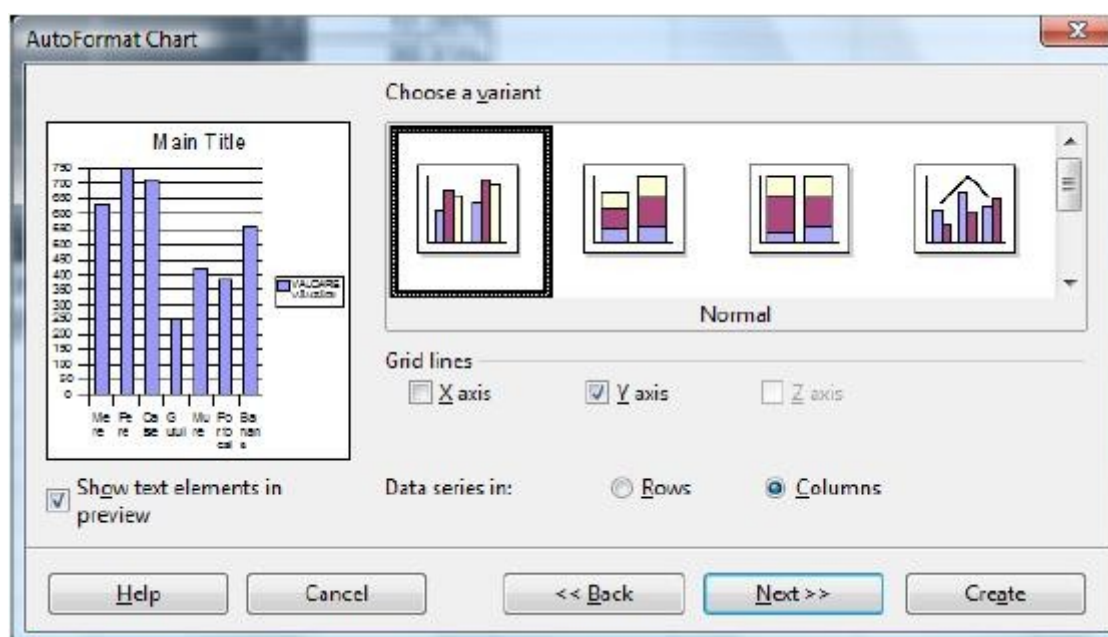

Pasul 2 permite alegerea tipului diagramei, din lista **Choose a chart type**. Tot aici se face o previzualizare a diagramei, iar bifarea opțiunii **Show text elements in preview** conduce la afișarea în previzualizare a obiectelor de tip text (legende, titluri, axe, etc.).

Comutarea între afișarea în diagramă a seriilor pe rânduri sau pe coloane se realizează alegând una dintre opțiunile **Rows** sau **Columns** în zona **Data series in**.

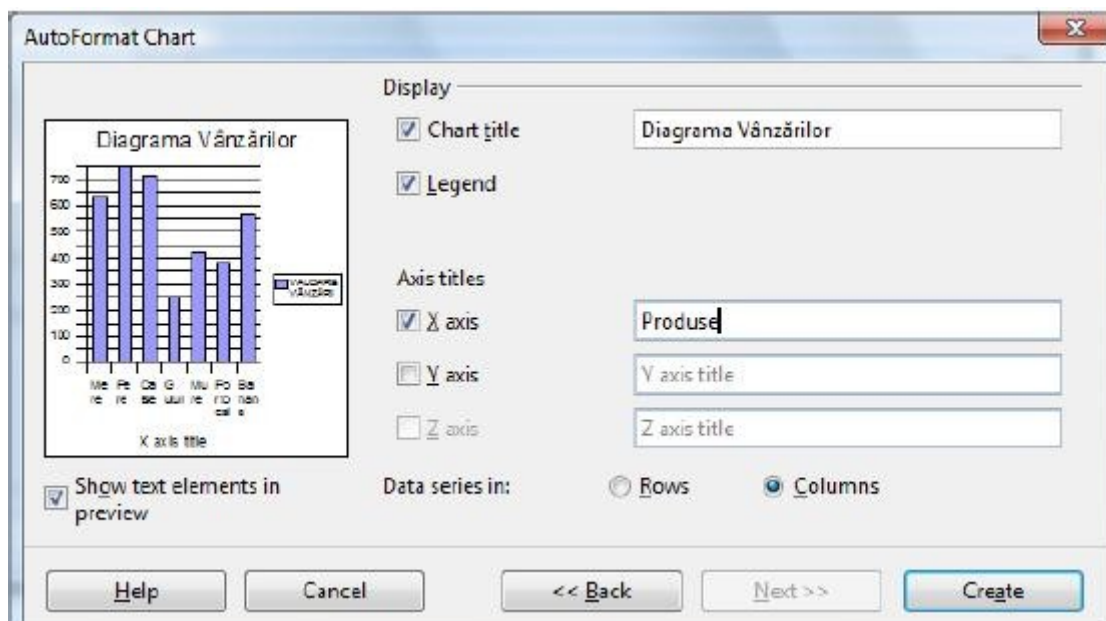

Pasul 3 permite alegerea subtipului de diagramă din lista *Choose a variant*, iar din zona *Grid lines* se poate stabili, prin bifare/ debifare, afișarea liniilor de grilă aferente axelor.

Pasul 4 permite stabilirea următoarelor aspecte:

- Caseta **Chart Title** permite adăugarea unui titlu al diagramei.
- Opțiunea **Legend** ascunde sau afișează, prin debifare/ bifare, legenda diagramei.
- Opțiunile din zona **Axis titles** permit adăugarea de titluri pentru axe.

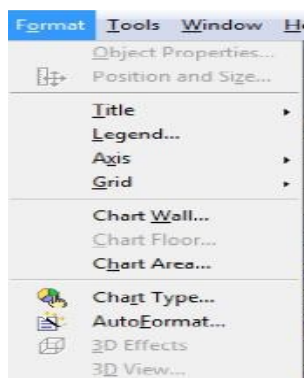
Între pașii parcurși pentru configurarea diagramei, deplasarea se face cu butoanele **Next** (*Următorul*) și **Back** (*Înapoi*), iar, în cadrul oricăruia dintre pași, dacă se consideră că informațiile furnizate pentru trasare sunt suficiente, se poate alege **Create** (*Creare*) pentru realizarea efectivă a diagramei. Diagrama apare ca obiect în foaia de calcul specificată la primul pas.

4.8.2. Editarea diagramei

Diagramele din foaia de calcul pot fi redimensionate, mutate, copiate, șterse. Pentru a efectua aceste acțiuni se selectează mai întâi diagrama cu clic pe ea și apoi se realizează:

- **Redimensionare** – prin glisarea de unul din cei opt marcatori de pe marginile diagramei;
- **Mutare/copiere** – prin glisarea de o margine a diagramei (mutare) sau prin glisarea de o margine a diagramei ținând tasta **Ctrl** apăsată (copiere); sau utilizând comenzile de mutare/copiere cunoscute;
- **Ștergere** – prin apăsarea tastei **Delete**.

Pentru a modifica o diagramă sau diversele ei componente, este necesară selectarea diagramei cu dublu clic. Meniul **Format** conține comenzi ce permit modificarea aspectului diagramei, printre care:

Title - formatarea titlurilor pentru diagramă și pentru axe.

Legend - formatarea legendei diagramei, a informațiilor conținute și poziționarea acesteia.

Axis - formatarea informațiilor conținute pe axele diagramei, scalarea, inclusiv afișarea/ renunțarea la afișarea lor.

Grid - formatarea liniilor de grilă ale axelor.

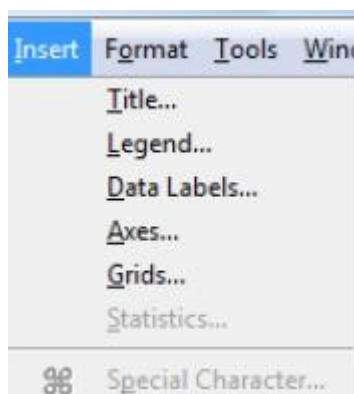
Chart Wall - formatarea suprafeței de sub seriile de date.

Chart Area - formatarea suprafeței diagramei.

Chart Type - modificarea tipului și/ sau a subtipului (variantei) diagramei.

AutoFormat - modificarea aspectelor stabilite în cadrul pașilor 2-4 ai construirii diagramei.

Meniul **Insert** conține comenzi pentru a adăuga sau a modifica diverse componente pe diagramă, printre care:

Title - adăugarea/ modificarea/ eliminarea titlurilor diagramei și ale axelor.

Legend - afișarea/ renunțarea la afișarea legendei și poziționarea ei.

Data Labels - adăugarea/ eliminarea etichetelor de date pentru seriile de date reprezentate pe diagramă.

Axes - afișarea/ eliminarea informațiilor conținute pe axe.

Grids - adăugarea/ eliminarea liniilor de grilă pe diagramă.

Observație: dacă diagrama a fost selectată cu dublu clic, se pot opera modificări ale diverselor componente și din meniurile contextuale ale acestora (clic dreapta), alegând comanda **Object Properties**. În același scop pot fi utilizate și instrumentele disponibile în bara de instrumente specifică, care apare în fereastra aplicației *Calc* la selectarea cu dublu clic a diagramei.

Ce ați învățat în acest capitol ?

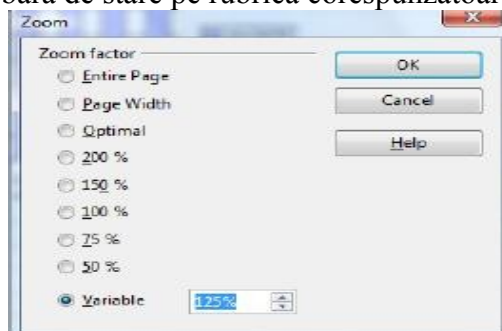
- Cum se realizează o diagramă.
- Cum se modifică o diagramă.
- Cum se copiază, mută sau șterge o diagramă.

4.9. Vizualizarea și formatarea documentului

4.9.1. Modurile de vizualizare a documentului

Schimbarea dimensiunii de vizualizare a documentului se realizează în caseta de dialog **Zoom**, iar acesta poate fi accesată în două variante:

- Meniul **View** → comanda **Zoom**.
- Butonul **Zoom** din bara de instrumente **Standard**.
- Dublu clic sau clic dreapta în bara de stare pe rubrica corespunzătoare.

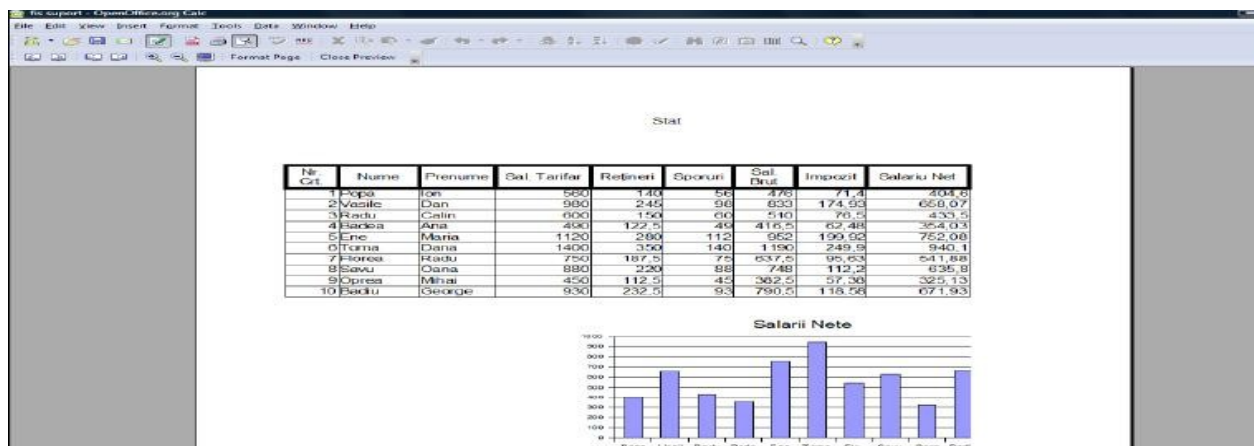

Pot fi alese diferite procente de vizualizare prestabilite sau una din variantele:

- **Entire Page** - afișează conținutul întregii pagini
- **Page Width** - afișează lățimea completă a paginii, iar marginile de sus și/sau jos pot să nu fie vizibile
- **Optimal** - redimensionează afișarea la lățimea zonei de celule selectate
- **Variable** - se poate completa cu un procent de dimensionare a vizualizării

Vizualizarea documentului înainte de tipărire:

Modul de vizualizare **Page Preview** (Previzualizarea paginii) poate fi accesat din **File** → **Page Preview** sau din butonul **Page Preview** din bara de instrumente **Standard**. În urma executării acestei comenzi va apărea fereastra corespunzătoare reprezentată în figură:

Semnificația butoanelor din bara de instrumente **Page Preview** este:

Previous Page - navigare către pagina anterioară a documentului.

Next Page - navigare către pagina următoare a documentului.

First Page - navigare către prima pagină a documentului.

Last Page - navigare către ultima pagină a documentului.

Zoom In - creșterea dimensiunii de vizualizare (procentul este afișat în bara de stare).

Zoom Out - diminuarea dimensiunii de vizualizare (procentul este afișat în bara de stare).

Full Screen - afișarea paginii pe întreg ecranul.

Format Page - deschiderea casetei de dialog pentru formatarea paginii documentului.

Close Preview - închiderea modului de vizualizare **Page Preview** și revenirea în modul de vizualizare **Normal** (echivalent cu utilizarea tastei **Esc**).

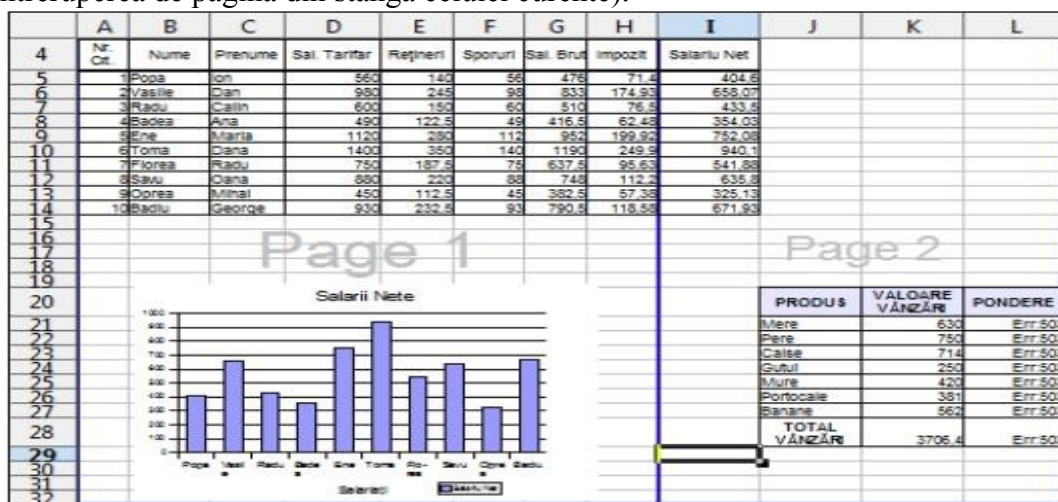
Modul de vizualizare **Page Preview** nu permite editarea informațiilor din document.

• Vizualizarea întreruperilor de pagină:

Accesarea acestui mod de vizualizare se face prin cu **View → Page Break Preview**.

Acest mod de vizualizare al documentului afișează delimitarea și modul de succedare al paginilor din care este formată foaia de calcul curentă. În privința dispunerii în pagină a informațiilor conținute în foaia de calcul, acest mod de vizualizare permite:

- Ajustarea întreruperilor de pagină prin glisarea acestora cu mausul.
- Inserarea de noi întreruperi de pagină la poziția celulei curente cu comanda **Insert → Manual Break → Row Break** (întrerupere de pagină orizontală deasupra celulei curente) sau **Column Break** (întrerupere de pagină verticală la stânga celulei active).
- Eliminarea întreruperilor de pagină create manual cu comanda **Edit → Delete Manual Break → Row Break** (elimină întreruperea de pagină de deasupra celulei curente) sau **Column Break** (elimină întreruperea de pagină din stânga celulei curente).

Se revine în modul de vizualizare *Normal* de editare se realizează cu **View** → **Normal**. Întreruperile de pagină sunt vizibile și în modul *Normal* de vizualizare după revenirea din *Page Preview* sau *Page Break Preview*. Operațiile de inserare și ștergere de întreruperi de pagină manuale pot fi efectuate și în modul *Normal*.

4.9.2. Opțiuni de vizualizare

- **Deschiderea unui document în mai multe ferestre**

Pentru a putea vizualiza simultan două sau mai multe foi de calcul ale unui document, acesta poate fi deschis în mai multe ferestre astfel: din meniul **Window** se dă comanda **New Window**. Aceasta conduce la deschiderea documentului și într-o altă fereastră. Cele două ferestre pot fi aranjate pe ecran astfel încât să fie amândouă vizibile, iar în fiecare dintre ele se poate afișa o altă foaie de calcul a aceluiași document.

- **Înghețarea în derulare (Freeze)**

Opțiunea de înghețare (blocare) în derulare permite ca anumite zone ale foii de calcul să rămână vizibile la defilarea prin foaie, de exemplu menținerea vizibilă pe ecran a unui cap de tabel sau a unei coloane cu etichete. Pentru a îngheța un panou:

- *Un rând și zona de deasupra sa*: se selectează prima celulă de sub rândul ce va fi blocat
- *O coloană și zona din stânga sa*: se selectează prima celulă din dreapta coloanei ce va fi blocată
- *Un rând și o coloană și zonele de deasupra, respectiv din stânga*: se selectează celula de dedesubtul, respectiv din dreapta rândului/ coloanei apoi, din meniul **Window** se dă comanda **Freeze**. Renunțarea la înghețarea unui panou se face prin debifarea opțiunii **Freeze** din meniul **Window**.

- **Împărțirea foii de calcul în panouri (Split)**

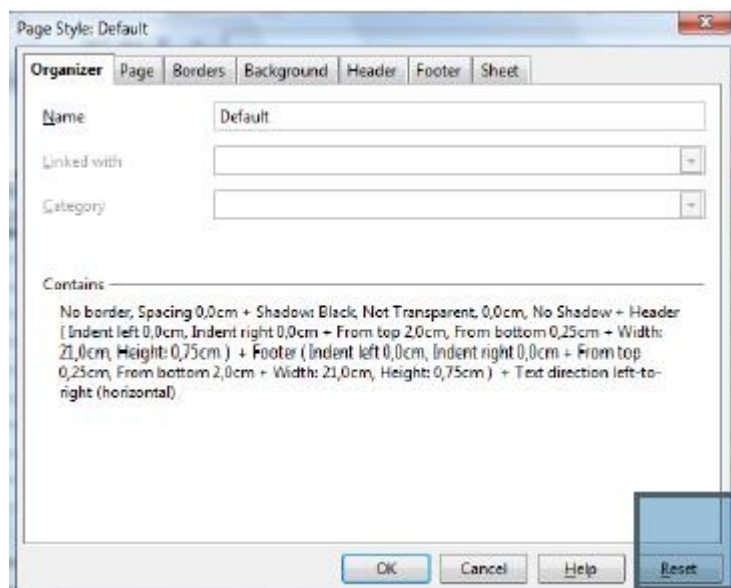
Pentru a vizualiza concomitent două zone îndepărtate ale unei foi de calcul, aceasta poate fi împărțită în panouri ce permit navigarea independentă. Pentru aceasta, se selectează celula ce va marca locul de divizare, apoi **Window** → **Split**. Foaia de calcul va fi împărțită în 2 sau 4 panouri cu propriile bare de defilare (*scrollbars*), iar, dacă este necesar, barele de demarcație pot fi deplasate prin glisare cu mausul pentru a schimba locul de divizare.

Renunțarea la opțiunea **Split** se face prin debifarea acesteia din meniul **Window**.

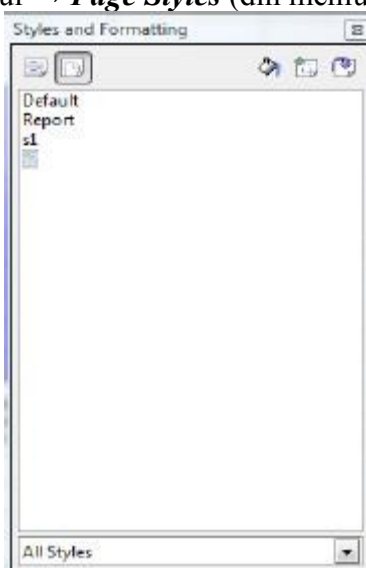
4.9.3. Formatarea documentului

Stabilirea caracteristicilor de formatare ale tuturor paginilor documentului se realizează în caseta de dialog **Page Style**, care se deschide la comanda **Format** → **Page**. Caseta de dialog prezintă șapte taburi (file), și anume:

- **Tabul Organizer** al casetei de dialog **Page Style** permite vizualizarea caracteristicilor de formatare ale stilului de pagină curent, crearea de noi stiluri sau modificarea unui stil existent. Vor putea fi schimbate doar numele stilurilor create manual, nu și a celor predefinite.

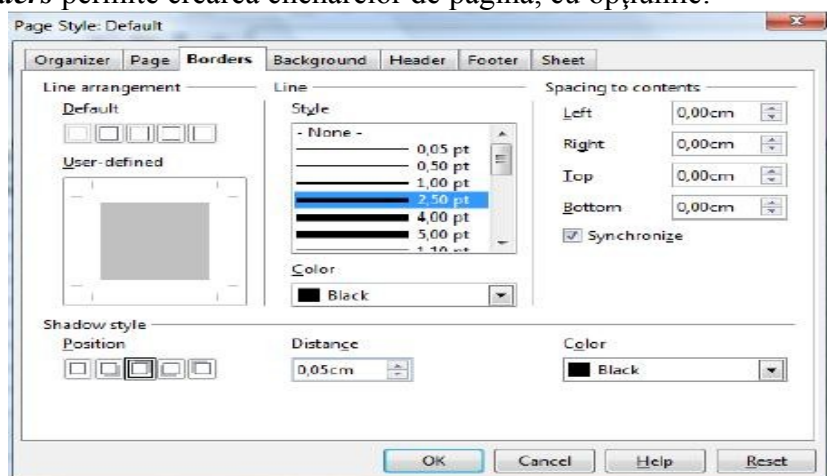
Operațiile de creare, modificare, ștergere, aplicare a unui stil de pagină se realizează în caseta de dialog **Styles and Formatting** tabul → **Page Styles** (din meniul **Format**).

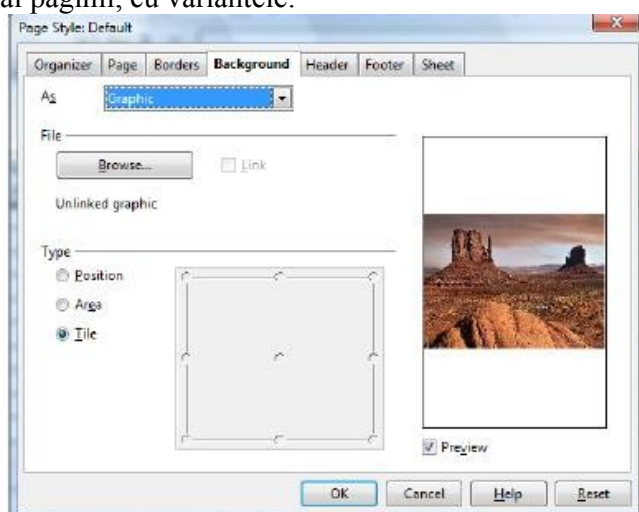
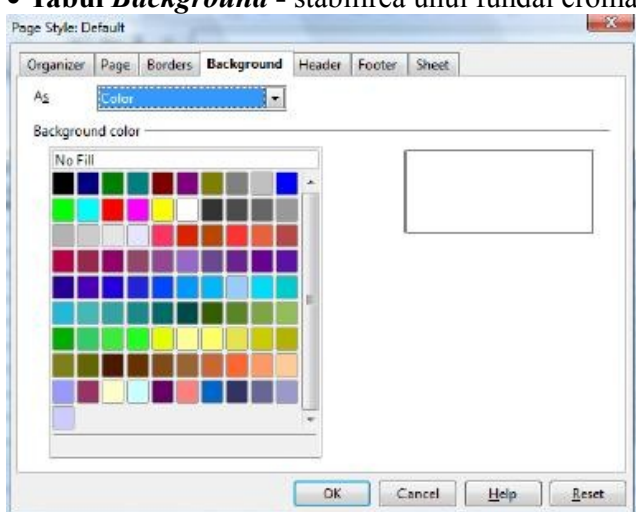
- **Crearea unui nou stil de pagină**: clic dreapta în caseta cu lista stilurilor existente → **New** → se stabilesc caracteristicile de formatare ale noului stil de pagină
- **Modificarea unui stil existent**: clic dreapta pe numele unui stil existent → **Modify** → se operează modificările
- **Aplicarea unui stil existent pe o foaie de calcul a documentul curent**: dublu clic pe numele stilului de aplicat
- **Ștergerea unui stil**: clic dreapta pe numele stilului → **Delete**
- **Tabul Page** permite stabilirea următoarelor caracteristici:

- **Format** - stabilirea formatului hârtiei (dimensiuni standard)
- **Width** și **Height** - lățimea și înălțimea hârtiei
- **Orientation** - Orientarea paginii, care poate fi verticală (**Portrait**), sau orizontală (**Landscape**)
- **Zona Margins** - stabilirea marginilor **Top** (*Sus*), **Bottom** (*Jos*), **Left** (*Stânga*), **Right** (*Dreapta*) ale paginii
- **Page layout** - diverse moduri de preluare a caracteristicilor de formatare specifice tabului Page pentru documente cu pagini multiple
- **Format** - formatarea numerotării paginilor
- **Table alignment** - centrarea orizontală (**Horizontal**) și/ sau verticală (**Vertical**) a conținutului pe pagină
- **Tabul Borders** permite crearea chenarelor de pagină, cu opțiunile:

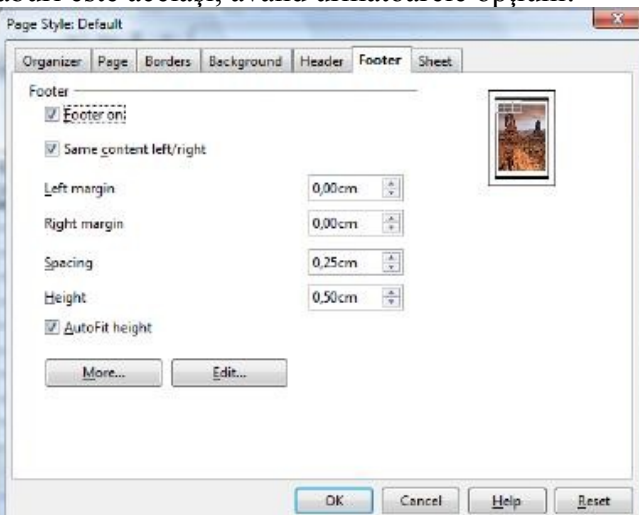
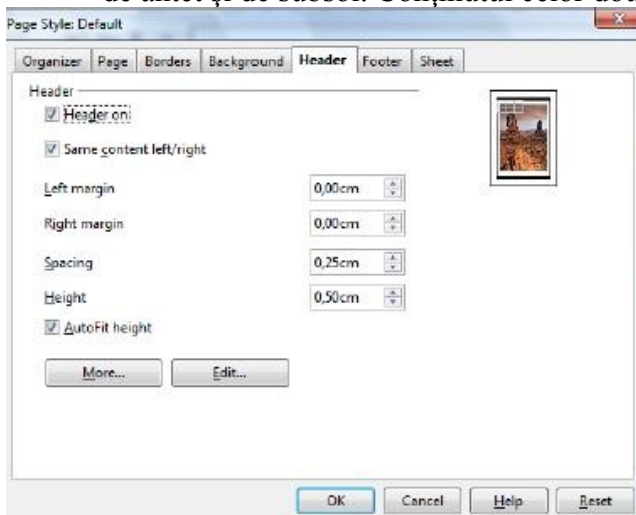

- **Line arrangement** - chenare predefinite (**Default**) sau particularizate (**User-defined**)
- **Line** - liniatura chenarelor, cu stilul liniei (lista **Style**) și culoarea liniei (lista **Color**)
- **Spacing to contents** - distanțele dintre liniile chenarului și conținutul documentului, iar prin bifarea opțiunii **Synchronize** se aplică automat aceeași spațiere pentru toate cele patru casete dacă se introduce o valoare în oricare dintre ele
- **Shadow Style** - efect de umbră a pentru liniile de chenar, cu opțiunile **Position** - un stil de umbră, **Distance** - grosimea umbrei, **Color** - culoarea umbrei
- **Tabul Background** - stabilirea unui fundal cromatic al paginii, cu variantele:

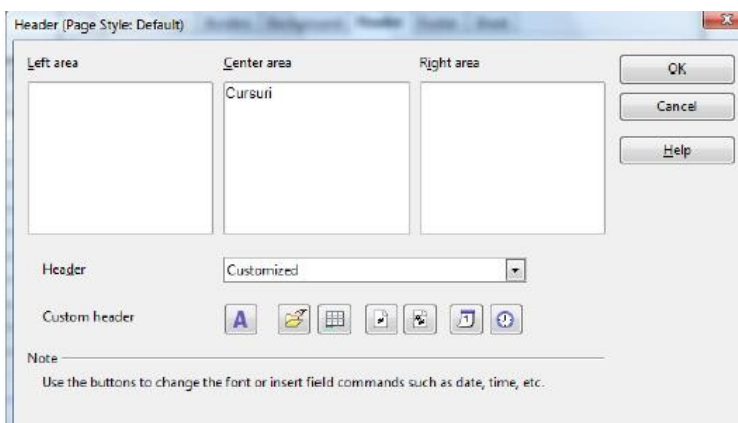
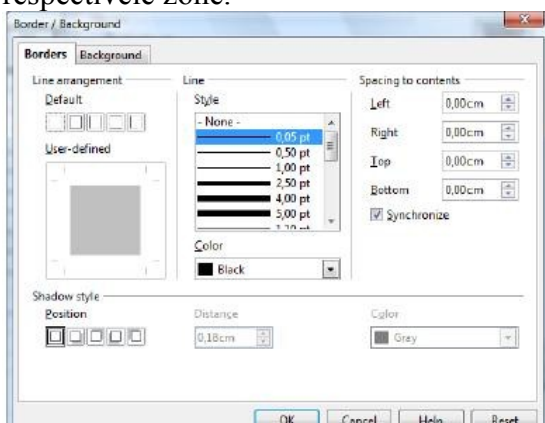

- O culoare - se alege din lista **As** opțiunea **Color**
- O imagine din fișier - se alege din lista **As** opțiunea **Graphic**

- **Taburile Header și Footer (Antet și Subsol)**, al casetei **Page Style** permit configurarea zonelor de antet și de subsol. Conținutul celor două taburi este același, având următoarele opțiuni:

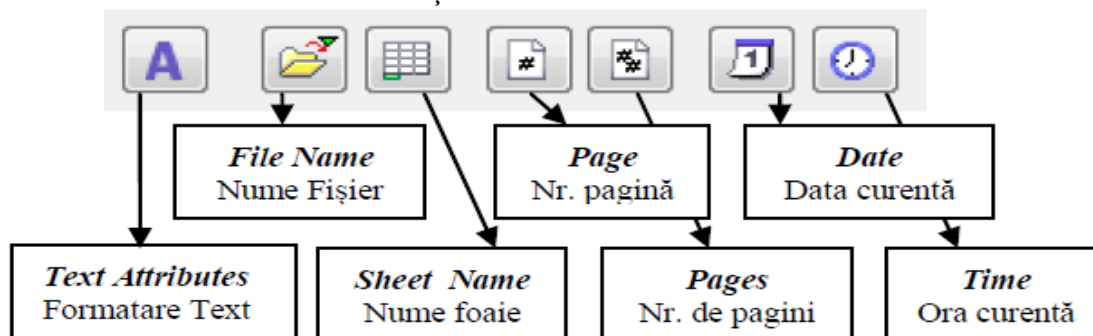

- **Header on**, respectiv **Footer on** - adaugă antet/subsol stilului paginii curente
- **Same content left/right** - același antet/subsol pe paginile impare și pare
- **Left** și **Right Margin** - distanțele dintre zona de antet/subsol și marginile stânga și dreapta ale paginii
- **Spacing** - distanța dintre limita inferioară a antetului, respectiv limita superioară a subsolului și limita superioară, respectiv inferioară a zonei destinate textului
- **Height** - înălțimea antetului/subsolului
- **AutoFit Height** - potrivire automată a înălțimii antetului/subsolului la conținut
- Butonul **More** deschide caseta de dialog **Borders/ Background**, de unde se pot stabili chenare și culori de umplere ale zonelor de antet/subsol.
- Butonul **Edit** deschide caseta de dialog **Header**, respectiv **Footer**, pentru inserarea informațiilor în respectivele zone.

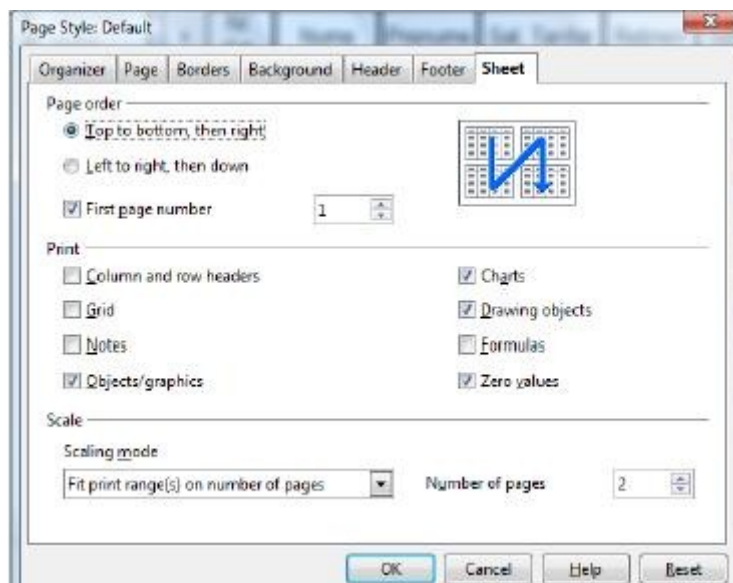

Caseta de dialog conține trei secțiuni în care se introduc informațiile în funcție de alinierea dorită (**Left Area**, **Center Area**, **Right Area**) (zona stângă, zona centrală, zona dreaptă) și o bară de butoane.

Butoanele au următoarele semnificații:

- **Tabul Sheet (Foaie)** este prezentat în figura următoare și permite stabilirea opțiunilor:

- **Page order** (Ordinea pentru numerotarea paginilor), cu variantele **Top to bottom, then right** (De sus în jos, apoi dreapta) și **Left to right, then down** (De la stânga la dreapta, apoi în jos)

- **First page number** – se optează pentru afișarea sau nu a numerotării primei pagini a documentului sau a zonei de imprimat și se stabilește valoarea de început a numerotării

- **Print** (Tipărire) - prin bifare/debifare se poate stabili imprimarea sau nu a următoarelor elemente:

- **Column and row headers** - antetele de rând și se coloană (literele coloanelor și numerele rândurilor)

o **Grid** - liniile de grilă ale foii de calcul

o **Notes** - notele

o **Objects/graphics** - obiectele inserate și elementele grafice

o **Charts** - diagramele

o **Drawing objects** - obiectele desenate

o **Formulas** - formulele conținute în celule, și nu rezultatele acestora

o **Zero values** - celulele ce conțin valoarea 0 (zero)

- **Scaling mode** (Modalitatea de scalare), permite redimensionarea, ajustarea documentului pentru a se putea încadra într-un număr de pagini stabilit.

o **Reduce/enlarge printout** - specificarea unui factor de scalare pentru toate zonele de imprimat. Factorul de scalare se exprimă ca procent în caseta **Scaling Factor**.

o **Fit print range(s) to width/height** - stabilirea numărului maxim de pagini pe orizontală (**Width in pages**) și pe verticală (**Height in pages**) pe care se va tipări fiecare foaie de calcul. Factorul de scalare se va ajusta corespunzător; nemodificarea celor două casete conduce la un factor de scalare de 100%.

o **Fit print ranges(s) on number of pages** - stabilirea numărului maxim de pagini pe care se va tipări

fiecare foaie de calcul. Scalarea se va reduce astfel încât să se realizeze încadrarea foi în numărul de pagini indicat.

Ce ați învățat în acest capitol ?

- Cum se utilizează diversele moduri de vizualizare.
- Cum se formatează paginile unei foi de calcul sau ale întregului document .

4.10. Tipărirea

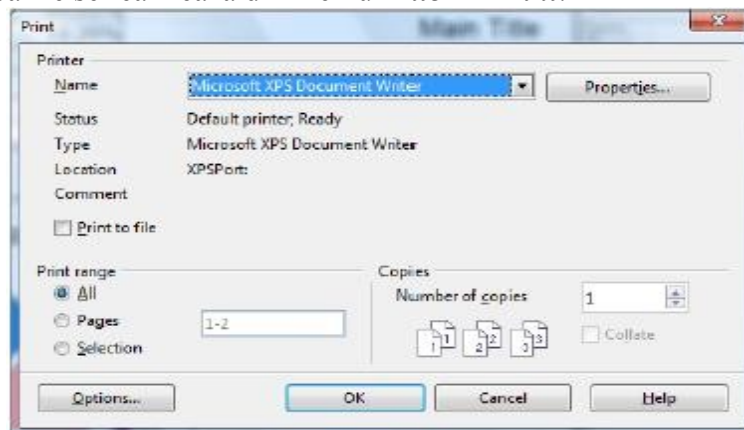
4.10.1. Stabilirea zonei de imprimare

Stabilirea zonelor pentru imprimare (**Print Ranges**) presupune indicarea celulelor care vor fi imprimate. Nedefinirea manuală unor astfel de zone face ca aplicația *Calc* să stabilească automat zona de imprimat astfel încât aceasta să conțină toate celulele cu conținut (care nu sunt goale) din document. Se definesc, extind, elimină, modifică zonele de imprimat:

- Definirea celulei active sau a unei selecții ca zonă de imprimat: **Format** → **Print Ranges** → **Define**.
- Adăugarea selecției curente la zonele deja definite: **Format** → **Print Ranges** → **Add**.
- Eliminarea zonelor de imprimare definite anterior: **Format** → **Print Ranges** → **Remove**.
- Specificarea și modificarea zonelor de editare: **Format** → **Print Ranges** → **Edit** → rubrica **Print Range** din caseta de dialog **Edit Print Ranges**
- Pentru a stabili imprimarea la începutul fiecărei pagini tipărite a unuia sau mai multor rânduri (opțiune utilă pentru tabelele cu număr mare de linii), acestea se specifică la rubrica **Rows to repeat** a casetei de dialog **Edit Print Ranges**
- Pentru a stabili imprimarea în partea stângă a fiecărei pagini tipărite a uneia sau mai multor coloane (opțiune utilă pentru tabelele cu număr mare de coloane), acestea se specifică la rubrica **Columns to repeat** a casetei de dialog **Edit Print Ranges**

4.10.2. Stabilirea opțiunilor de tipărire

Operația de tipărire se realizează din meniul **File** → **Print**:

Caseta de dialog **Print** permite stabilirea următoarelor aspecte:

- **Printer name** (Nume Imprimantă) → selectarea unei alte imprimante în afară de cea implicită.
- **Print Range** (Zona de imprimat) → tipărirea zonelor de imprimat definite anterior sau, în cazul în care nu s-au definit, a întregului document (**All**), a unor anumite pagini, specificate în caseta **Pages**, sau doar a unei zone selectate anterior, dacă se bifează opțiunea **Selection**.
- **Number of Copies** (Număr de copii) → numărul de exemplare de tipărit.

Opțiunile de tipărire se stabilesc din caseta de dialog **Printer Options**, care se deschide cu butonul **Options**, și acestea sunt:

- **Print only selected sheets** → imprima doar conținutul foilor de calcul selectate
- **Suppress output of empty pages** → omite de la imprimare paginile fără conținut

Ce ați învățat în acest capitol ?

- Cum se stabilește zona pentru imprimare.
- Cum se realizează tipărirea întregului document sau a unei zone a acestuia.
- Care sunt și cum se stabilesc opțiunile de tipărire.